

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-2355220
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

02 Aralık 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

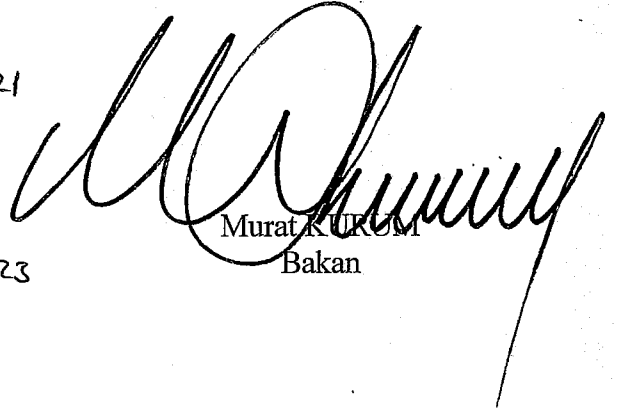
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/40619-20 GK 92
7/43709 GK 134
7/48295 GK 11
7/49044 GK 12
7/49066 GK 12
7/49154 GK 12
7/49211 GK 12
7/49319 GK 12
7/49735 GK 12

7/52411-15
7/52417-24 } GK 21

7/52522-23
7/52528-29 } GK 23

7/52613-16
7/52618-20 } GK 24

Murat KURUM
Bakan

-Liste (8 Adet, 9 Sayfa)
-Cevap Yazısı (139 Adet, 251 Sayfa)

7/49894 GK 12	7/52704-08	7/53285-92	7/53787 GK 35
7/51219-20	7/52710-14	7/53294-95	7/53882-86
7/51441	7/52717-18	7/53297-98	7/53888-90
7/51443	7/52954	7/53446-49	7/53892
7/51619	7/52956-63	7/53451-52	7/54020 GK 40
7/51621-22	7/53081	7/53455-58	7/54107-09
7/52100-01	7/53084	7/53460-61	7/54117
7/52103-04	7/53086-89	7/53590-91 GK 32	7/54119-25
7/52217	7/53091-92	7/53692	7/54309-10
7/52222		7/53696-98	7/54317
		7/53700-03	7/54440
		7/53705-06	

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN TURAN AYDOĞAN'IN
TBMM 7/53449 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Sedimentoloji ve Deniz Jeolojisi konularında uzmanlar, yeniden gündeme gelen Kanal İstanbul Projesi'ni değerlendirirken yaşanacak risklere vurgu yaparak uyarılarda bulunmuşlardır. Kazılacak olan kanalın heyelan riski artıracığını ve Marmara'da oluşturulacak olan adaların deprem açısından risk teşkil ettiğini belirten uzmanlar, kanalın Karadeniz'e girişinin de çürük zeminden ibaret olduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca bu kanalın kazılması halinde başka olumsuzlukların yaşanacağını da altını çizmişler ve tüm bunları kamuoyu ile paylaşmışlardır.

Bu bağlamda;

1-Kanalın doğa üzerinde yaratacağı tahribatın boyutu değerlendirilmiş midir?

2-Kanal projesi için konunun uzmanı bilim insanlarından görüş alınmış mıdır? Alındıysa hangi bilim insanı nasıl bir yorum yapmıştır?

3-Marmara Denizi'nde bulunan aktif fay hattı düşüldüğünde, depremi tetikleyecek bir risk olup olmadığı uzmanlarca tespit edilmiş midir?

4-İstanbul'da beklenen depremin gerçekleşmesi durumunda kanalın Marmara ağzı 9-10 şiddetinde etkilenebilecektir. Kanal gibi yatay ve düşey harekete sıfır toleranslı bir yapının bu depremden (veya sonrakilerden) ciddi hasarlar görmesi mümkün olacağı ön görülmemiş midir? Bu konuda uzmanların görüşü alınmış mıdır? Risk değerlendirmesi yapılmış mıdır?

5-Hafriyat ÇED raporunda, Karadeniz'den Küçük Çekmece Gölü ne kadar kara alanında 1,5 milyar m³ materyalin kazılacağı, Küçük Çekmece Gölü tabanında da 115 milyon m³ çamurun kazılacağı hesaplanmış. TMMOB raporuna göre ise toplamda 2.1 milyar m³ malzeme kazılacağı ön görülmektedir. Hafriyat konusunda ileri sürülen rakamların arasındaki farkın sebebi nedir? Hafriyat konusunda ÇED raporu hazırlıklarında hangi uzmanlardan görüş alınmıştır? Kanaldan çıkacak bu hafriyatın nereye serilmesi planlanmaktadır?

6-Kanal projesini yapan firma nasıl tayin edilmiştir?

7-Zemin etüdü yapan firmanın raporlarında risk barındıran tespitler nelerdir?

8-Bakanlığınız, uzmanların ifade ettiği olumsuzluklara rağmen Kanal İstanbul Projesi'ne ÇED olumu raporunu neye dayanarak vermiştir?

9-Kanal İstanbul projesinin her ölçekteki imar planlarına uygun mudur?

10-DSİ'nin Kanal İstanbul projesinin kenti susuz bırakabileceği yönündeki görüşlerine ÇED raporunda neden yer verilmemiştir.

11-Bakanlığınız Kuzey ormanlarını, meraları, tarım alanlarını, tüm hassas ekosistemleri yok edecek bir projeyi mi savunuyor?

12-1600 sayfalık ÇED Raporu çevresel etkileri değerlendiren bir rapor mudur yoksa bir tür proje tanıtım raporu mudur?

13-Akdeniz ve Karadeniz de büyük bir ekolojik tahribat meydana getirecek olan bu proje için Karadeniz'e ve Akdeniz' e kıyısı olan ülkelerle ortak bir ekolojik çalışma yapılmıştır?

CEVAP

1-ÇED Yönetmeliğinde, “Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED): Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları,” olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere Kanal İstanbul projesi için yürütülen süreç içerisinde projenin çevreye olan olası etkileri ve bu etkilerin öncelikle önlenmesi, önlenmesi mümkün olmayan durumlarda ise en aza indirilmesi için alınacak önlemler ortaya konulmuştur.

2-ÇED Raporundaki her türlü model ve raporlamalar ilgili bilim insanlarınca hazırlanmış ve yorumlanmış olup, söz konusu çalışmalar da konunun uzmanı akademisyenler, bilim insanları ve 52 farklı kurum ve kuruluşta görev yapan uzmanlar tarafından incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

3-Kanal İstanbul Projesi ile ilgili olarak, akademik çalışmalar ile “Deprem Riskleri Raporu” ve “Tsunami Model Çalışma Raporu” hazırlanmıştır. Söz konusu raporlar ilgili uzmanlar, Kandilli Rasathanesi ve İstanbul Afet ve Acil Durum Müdürlüğünce değerlendirilmiştir.

4-ÇED Raporu ve eklerinde bölgenin depremsellik durumu değerlendirilmiş Deprem Risk Raporu hazırlanmış ve gerek uzmanlardan gerekse ilgili kurumlarından konu ile ilgili görüşleri alınmıştır.

5-Kanal İstanbul'un karada yapılacak kazı hacmi yaklaşık 1,1 milyar m³ olup, bu hafriyatın Karadeniz kıyısında kıyı dolgusu yapılarak bertaraf edilmesi planlanmıştır. Bu amaçla yaklaşık 38 km kıyı dolgusu yapılması gerekecektir. Hafriyatın bertarafı için planlanan kıyı dolgusu Kanal'ın Karadeniz girişinin batı (rekreasyon alanı) ve doğu (lojistik merkez) tarafındadır. Konu ile ilgili olarak hazırlanmış farklı bir rapor Bakanlığımıza ulaşmamıştır.

6-Soru ile ilgili olarak Kanal İstanbul projesinin faaliyet sahibi Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nden bilgi alınması gerekmektedir.

7-Yapılan Jeolojik-Jeoteknik çalışmalar sonucu elde edilen ve raporları sunulan zemin mekaniği laboratuvar deneyleri, arazi deneyleri sonuçları, sorunlu zeminler (sıvılaşma, şişme, organik zeminler vb.) ile yarma şev stabilitesine yönelik dairesel ve kinematik analizler sonucunda belirlenen şev oranları, geoteknik tasarım parametreleri jeolojik gözlem ve bulgularla birlikte geoteknik mühendisliği açısından değerlendirilmiş olup tüm detaylar ÇED Raporu Ek-19'da sunulan “Jeolojik ve Jeoteknik Etütler - Ön Geoteknik Değerlendirme Raporu” içerisinde verilmiştir. Kanal hattı boyunca yerinde yapılan deneylere ilave olarak, jeolojik modelin teyidi ve birimlere ait jeofiziksel parametrelerin belirlenmesi amacıyla jeofizik çalışmalar da gerçekleştirilmiştir. Hat boyunca 121 adet düşey elektrik sondajı, 49 profilde çoklu elektrotlu rezistivite tomografi çalışması ve 78 profilde sismik kırılma ölçümü yapılmıştır. Jeofizik çalışmalara ait detaylar ise ÇED Raporu Ek-18'de sunulan “Jeolojik-Jeoteknik Hidrojeolojik ve Mühendislik Jeolojisi Raporunda verilmiştir.

8-Bakanlığımızca 17.01.2020 tarihinde ÇED Olumlu kararı verilmiş olan Kanal İstanbul Projesi hakkında hazırlanan ÇED Raporunda, planlanan projeden kaynaklı hem karasal hem de sucul (deniz ve tatlı sular) ortamda çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkiler, İnceleme Değerlendirme Komisyonu (İDK) üyesi 52 ayrı kurum tarafından incelenmiş ve değerlendirilmiş olup, projenin her türlü çevresel etkisine yönelik alınacak çevresel önlemlerin ve taahhütlerin ÇED Raporunda yer alması sağlanmıştır.

10-Bu hususlar, ÇED Raporunun 6.11 başlığı ve on adet alt başlığı altında konu hakkında hazırlanan raporlar, modeller ve mühendislik çalışmaları ile ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiştir.

11-ÇED süreci 52 kurumdan oluşan İnceleme Değerlendirme Komisyonu marifeti ile yürütülmüştür. Kuzey ormanları, mera alanları, tarım alanları ve tüm hassas ekosistemler ile ilgili olarak Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ilgili birimleri tarafından gerekli değerlendirmeler yapılmıştır.

12-ÇED Raporu 38 eki ile birlikte yaklaşık 16.000 sayfadan oluşan her türlü çevresel etkinin değerlendirildiği bir ayrıntılı bir rapordur.